

Dette Cirkulære er senere nærmere forklaret og fortolket ved Kanc. Str. af 15de August 1835 og 21de Juli 1846.

Til de offentlige Vibejes Bestandtelse og Vedligeholdelse, men ikke til deres Anlæg, skal ifølge Pl. 4de Juni 1845 § 1 Ejeren og Brugeren af enhver Grund være pligtig at taale, at det fornødne Grus tages, hvor saadant paa hans Jordr findes, dog imod Erstatning efter de for Afgivelse af Grus til Landeveje gældende Regler. Ifølge Plakatens § 8 bliver ligeledes at forholde efter Plakatens Regler, naar andet Vejmateriale, saasom Ler eller Sand, ønskes afgivet til Brug ved Vibejene; for saa vidt der paa enkelte Steder hertil anvendes Ljng, er vel ogsaa enhver pligtig til paa Forlangende at afgive dette, men i saa Fald, saa vel som naar Sten behøves til Broer og Stentister, gives der Erstatning for Materialets Værdi efter uwillige Mænds Støn. — Ved flere Domme er det antaget, at Lodsejerne ikke ere pligtige at taale, at Sten tages fra deres Marker til Brug ved Vibeje, naar Stenene ikke skulle bruges til Broer og Stentister.

Angaaende Afgivelse af det til Jærnbanners Anlæg fornødne Vejmateriale findes Reglerne i Frd. 5te Marts 1845 §§ 1, 3 og 14. Ifølge disse Bestemmelser kan Vejmateriale til Jærnbanners Anlæg ligesom til Brug ved Landeveje fordres afgivet uden Betaling; dog kan Ekspropriationskommissionen ifølge fornævnte § 3 i Tilfælde af, at Vejmateriale ikke findes i tilstrækkelig Overflodighed, tilstaa en passende Erstatning for dets Afgivelse.

Til Udvidelse af eller Forandring ved Statsbanerne kan ifølge Lov Nr. 57 af 12te April 1889 Grundafstaelse m. m. — derunder altsaa Afgivelse af Vejmateriale — fordres i de samme Djemed, hvori Frd. 5te Marts 1845 hjemler Grundafstaelse m. m. ved Jærnbanners Anlæg. — Det samme gælder ifølge Lov Nr. 166 af 18de December 1897 med Hensyn til de i denne Lov nærmere angivne Udvidelser af eller Forandringer ved private Baner.

Med Hensyn til Afgivelse af Vejmateriale til Jærnbanners Vedligeholdelse fastsætter endelig Lov af 15de Maj 1868 § 1, at de gældende Bestemmelser om Afgivelse af Sten, Grus, Jord og Sand til Landevejes Anlæg og Vedligeholdelse ogsaa skulle være anvendelige med Hensyn til Afgivelse af saadant Materiale til Vedligeholdelse af de Staten tilhørende Jærnbaner, dog at vedkommende Grundejere kunne forlange de borttagne Sten erstattede med fuld Værdi efter uwillige Mænds Støn. Det be-

stemmes derhos i samme Paragraf, at Grus ikke uden vedkommende Kommunalbestyrelses Samtykke kan tages til Jærnbanners Vedligeholdelse af Grusgrave, som ere udlagte til Væjvæsenets Brug, ligesom omvendt de til Jærnbanners Vedligeholdelse udlagte Grusgrave ikke kunne eksproprieres til Væjvæsenets Brug. — Hvorvidt disse i Lovens § 1 omhandlede Bestemmelser kunne bringes til Anvendelse med Hensyn til nogen i privates Eje værende Jærnbane, bestemmes i hvert enkelt Tilfælde af Indenrigsministeren.

I afvigte Rigsdagsamling blev der i Folketinget fra privat Side fremsat et Forslag til „Lov om Ekspropriation af Vejmaterialer til Vibejes Anlæg og Vedligeholdelse“, (Rigsdagstidenden for 1897—98 Till. A. Sp. 2861—62), hvorefter de om Vejmaterialers Afgivelse til Landevejes og Jærnbanners Anlæg og Vedligeholdelse gældende Bestemmelser ogsaa skulde være anvendelige med Hensyn til Afgivelse af saadant Materiale til Anlæg og Vedligeholdelse af de under Sognekommunernes Bestyrelse hørende Vibeje. Dette Forslag blev efter 1ste Behandling i Folketinget (Rigsdagstidenden 1897—98 Sp. 3541—3561) henvist til et Udvalg, som i en under 11te Marts d. N. afgiven Betænkning (Rigsdagstidenden 1897—98 Tillæg B. Sp. 1359—60), indstillede at afslutte Sagens Behandling med en Paastand om Overgang til Dagsordenen, ved hvilken Folketinget opfordrede Regeringen til at udarbejde og for Rigsdagen at fremsætte et Lovforslag om det heromhandlede Emne paa Grundlag af de i det private Forslag indeholdte Grundtætninger, men omfattende alle offentlige Veje saa vel som Jærnbaner. Dette Udvalgets Forslag blev vedtaget af Folketinget.

I Henhold til den saaledes til Regeringen stillede Opfordring er foranstaaende Forslag blevet udarbejdet. Man har herved i det hele kunnet slutte sig til de i den forommeldte Udvalgsbetænkning fremkomne Udtalelser angaaende Trangen til Lovændringer paa det heromhandlede Omraade. Det maa formentlig erkendes, at den nu gældende Lovgivning om Vejmaterialers Afgivelse paa væsentlige Punkter er forældet, og det særlig for saa vidt angaar den Grundtætning, som udtales i Forordningen 13de December 1793 § 16, og fra hvilken der ved de senere paa dette Omraade givne Lovbestemmelser, jfr. foran, kun er gjort saa Undtagelser: at enhver Lodsejer er pligtig at afgive Vejmateriale fra sin Grund saaledes, at der ikke gives ham Erstatning for Materialets Værdi, men kun for den Skade, der paaføres Ejendommen ved dets Borttagelse.